

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Kölyök:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
K u t a s i m r e
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltetb Árszámítás mellet vétetnek fe

A boldog ország.

Debreczen május 1.

Mesét írt róunk Labor Keresztély dr. „Das Land ohne Armut“-nak keresztelve szegény hazánkat. Labor dr, ki közünk él, eszméjét német nyelven írta meg, mégis hálás vagyok érte. Hisz azt se tudom, birja-e hazánk nyelvét, de arról igenis meggyőz a kis füzet, hogy szereti a magyar földet, szereti a magyar fajt s szeretne bennünket boldognak látni. Különben van annak jó oldala is, hogy Labor füzete Lipcsében látott napvilágot, mert az ott, a sok rosszindulatu schulvereinlerrel szemben Magyarország hitelét csak emelni fogja. De azért szeretném, ha e kis füzetet elolvasná e hazának is minden fia, mert olvasva a dicsőhimnusz, mint Labor dr. a magyar jellem energiájáról, földünk gazdaságáról zeng, okvetlenül kell hogy azon vágy támadjon bennünk, hogy megvalósítsuk azt, a mit ő rólunk föltételez.

Az emberek többé-kevésbé mind szuggerálhatók. Hipnotizáljuk meg tehát a tékozlót, hogy takarékos legyen; a gonoszt, hogy lelke jóra forduljon, és a gyávát, hogy hősiesség után ábitozzék.

Én tehát akceptálom Labor Keresztély dr. meséjét: hogy Magyarország a kontinensnek legáldottabb, legholdogabb országa, mely szegénységet, nyomort nem

ismer és kulturájával méltán vetekedik a nyugot népeivel. S felbuzdul bennem az önértzet s kérdelem: hát miért ne válhatnék valósággá Labor dr. szép álma. Hát hol terem oly aczélos buza, mint rónáinkon? Hát melyik hegy ad nemesebb bort mint Hegyaljánk s melyik állatmérkőzik erőre és egészségre marháinkkal? S a mi a magyar ember munkabírását, mindenféle munkára való rátermeltségét és intelligenciáját illeti, bátran sorba állíthatjuk fiainkat bármely nemzet szülöttjeivel.

Mentségünkül csak egy szolgálhat: meghódítotuk e földet, de békében nem élvezhettünk soha. Történetünk dicső lapjai igazolnak bennünket a léhaság vádja ellen, midőn végre oly sok balsors oly sok viszály után a béke korszaka köszöntött a nemzetre, a béke árát nagy áldozatokkal kellett megfizetnünk.

De bizzunk benne, hogy a közel jövő meghozza a gazdasági reformok nagy napjait is. Majd akkor fölébredünk letargiánk ból, mezőgazdaságunk, iparunk, kereskedelmünk föl fog virágozni és gyorsan utól fogja érni a nyugoti kultur-államok fejlődési stádiumát.

Azon példák, melyeket Labor dr. Angliából, Franciaországból és Németországból ránk olvas, mind egyöntetű, szabad rendelkezési joggal bíró államok földjéről valók. Ily országokban az egyesülés a

szövetkezés igenis meg tud küzdeni a tőke zsarnokságával. Ilyen országokban a munka nélküliekről s munkaképtelenekről lehet az az önségely útján gondoskodni, mert ezen országokban a nagy tömeg, az egész nemzet létföltétele a priori biztosítva van.

De nálunk, ahol a gazdasági válság az egész társadalomra terjed ki és az egész nemzet létalapját támadja meg: nálunk előbb a gazdasági jobblétért kell harcolni, mert csakis ez uton menthetjük meg nemzeti létünket.

A Regáliák.

A Regáliák, a hogy az angol birodalmi kincseket nevezik, — szigoruan el vannak választva a mindenkor uralkodó egyéni személyétől.

Közéjük tartoznak a királyi jelvények: a korona, a kormánypálca, birodalmi alma, a karkötők, továbbá értékes gyűjtemény drágaköveiből és vésett pecsétgyűrűkből s angol királyok kézi pecsétjei középkortól kezdve.

A Regáliák összes értéke meghaladja a hatvanmillió koronát. Így a Viktória királynő koronázása alkalmából először használt rubin egymaga vagy kétmillió koronába került. Egyik legfontosabb és legnagyobb történelmi emlékü darab a Szt.-Edvard-korona, melyet az új uralkodó is fejére tett koronázása után

Tárcza.

A kulcs.

Írta: Tábori Róbert.

I.

A szerelemben nincs filozófia. nincs elmélet és ha mégis akad, mi a kettőhöz hasonlít, csak azok találták ki, kik másként nem tudtak boldogulni a szerelemben. Emlekeztetnek az éhes emberre, ki a laczikouy hából kiáradó pecsenyeillatot mohón szivja magába és el akarja hitetni, hogy jóla kott vele.

De van a szerelemben annál több meg lepetés, sokszor olyan, minőt a meleg tavaszi eső fakaszt a sivar és látszólag terméketlen talajból. Este még kopár és reggel ezer színes virág borítja, vadon termő, ápolásra nem szoruló. Az a talányos benne, hogy hol rejtőzött eddig a sok csira és hajtás?

Ime, előttem hever egy aranysegélyű kis kartonlap, melyen régi czimborám, Havas Pali tudomra adja, hogy május elsején megesküszlk Tanussy Flórával és arra kér, hogy legyek az egyik tanuja.

A dologban különös az, hogy már én voltam egyszer vőfénye, mikor Tanussy Flórárt első ízben az oltárhoz vezette. Akkor mondta nekem Pali:

— Barátom, ha én a menyországot ki vánnám, az tőlem nagy kapzsiság volna. — Megkapom már most azt a részt a meny-

beli üdvösségből, — a mi egy embernek adatott.

El tudod-e képzelni, hogy ezután még jön valami, a mi kívánatossá tenné rám nézve a földöntuli üdvösséget.

Ránéztem a menyasszonyra s hittem Havas Palinak. Mert csodálatosan szép volt a kis Tanussy Flóra, szakasztott olyan, a minő nek a szimbolista szobrászok megformálják a liliumot.

S annál nagyobb volt a megdöbbenésem, mikor fél év mulva egy dult arczu férfiú fölkeresett és azt a kijelentést tette előttem:

— Válni akarok a feleségemtől. Kérlek, ajánljál nekem egy ügyvédet, ki az ilyes mit gyorsan elvégzi. Mert annyi bizonyos, hogy én és Flóra nem vagyunk egymásnak teremtvé.

II.

Ha ők nem, hát akkor kicsoda?

Nem ment a tejembe a dolog s nem tudtam megérteni, hogyan juthatott el az a két emberi lény a kölcsönös gyűlöletig? — Mert hogy már ott tartottak, kitünt Havas Pali minden szavából, a mikor fogcsikorgatva beszélt el, hogy milyen pokol volt az élete a fehérarczu, hidegvérű asszonyleány mellett.

— Csupán akkor jelentkezik nála valamelyes indulat, ha én közeledem hozzá, mondta és e tekintetből sugárzott a harag. — Az az indulat pedig ellenszenvből és lenézésből van összegyurva. Arról még álmodni sem merek, hogy megcsókoljam, mert ha csak megérintem, öszszevaczog

a foga, reszket a teste és eltorzul az arca...

— S mióta van ez így?

— Az esküvőnk óta. Amint a kupéba szálltunk, mely Velenczébe vitt minket, az én fehér angyalomból démon lett, ki pokollá tette az életemet.

Az ügyvéd, akihez mentünk, specialista volt válóperekben. Egy őszhaju, piros arczu, ki valóságos passzióval üzte a foglalkozását és mikor Pali elmondta neki az esetet, mosolyogva így szólt:

— Hja, a kulcs! A kulcs!

— Miféle kulcs? — kérdeztem én csodálkozva.

Az öreg megkínált minket szivarral, aztán így folytatta:

— Mikor Berlinben az egyetemen jártam, volt egy ismerősöm, valami nagyon gazdag angol fiú, ki egy remek szerkezetű aranyórát hozott magával. Félévig járt, mutatta a hónapot, a hetet, a napot, a hold változásait, az időjárást. Ha megnyomták egy rugóját, zeneszóval jelezte a sötétben is hány óra van. Megvolt benne egy órának minden tökéletessége és kevés hujja hogy még az időt is egész pontosan nem mutatta.

Egyszer az én emberem eljött hozzám nagyon bus arczczal és panaszojja, hogy megállott az órája s nem tudja megindítani, mert nincs hozzá való kulcsa. Valahol elvesztette, vagy talán el sem hozta magával, a fölötti nagy örömeben, — hogy ilyen remekműhöz jutott.

Sorra jártuk az összes berlini óráseket, sőt még Genfben sem sajnáltunk kirándulni, hogy ott az órákészítés Mekkájában meg-

bizonyos időre, míg a királynő koronáját, melyet II. Jakab a felesége, Mária számára készített, a jelenlegi uralkodó felesége fogja viselni.

A Viktória királynőnek 1838-iki koronázása alkalmára csináltatott birodalmi korona roppant nagy értékű drágaságokkal van diszítve, a melyek hasonlóképpen birodalmi kincsek. A korona nagy rubinja a castiliai király alyándéka III. Edvárd angol királynak, a fekete herczegnek.

Művészi tökéletességű filigrán ezüstkarika tartja a nagy zafirkövet, mely egykor II. Károly koronáját ékesítette és III. György örökölte a byorki érsektől.

Ugyanebben az ezüstkarikában van még több nagyértékű színes drágakő a Stuartok családi kincstárából és továbbá néhány darab gyémánt. A koronán — leszámítva a most említett rubint és zafirt — van összesen: 11 smaragd, 4 rubin, 18 zafir, 227 gyöngy és 2783 gyémánt. A koronának esetleges elszállítása más helyre egy különös alkotású ládában történik, mely fehér bársonnyal van kibélelve és hermelinnel diszítve s a mely magában is csinos értéket képvisel.

A drágakövekkel izlésesen kirakott birodalmi almán, mely tudvalevőleg fontos szerepet játszik a koronázásnál a birodalom czimere van és egy kereszttel átfogott karika, a kereszténység jelképe. A karkötőket különböző királyok is, mint II. Richard, VIII. Henrik, VI. Edvárd, Mária és Erzsébel koronázásakor használták.

A kincstár karkötői tiszta aranyból vannak rajtuk van az egyesített három királyság czimere és a francia lilium. Az irhárfa viágoskék emailból, az angol rózsza sötét kar-

minből és a skót bogáncs-virág világos zöldből, míg az említett francia lilium sötét sárga.

A királyi palotákban őrzött asztalkészletek is rendkívül értékesek és sok milliót érnek. Az u. n. Oroszlán-, korona- és más szervizekből állanak, továbbá vagy 150 ezüstpérből, melyeket az udvari bálakon használnak, azonkívül vannak még különféle ezüstkészletek és a kincseknek megszámlálhatlan sokasága.

Pénzhamisító olasz a nagyvárad-i törvényszék előtt.

(Saját tudósítónktól.)

Nagyvárad, május 1.

Rendkívül érdekes bűnpör tárgyalását kezdte el tegnap a nagyvárad-i törvényszék, amely pénzhamisítási illetőleg hamis pénz terjesztéséből származó ügygyel az új bűnvádi perrendtartáshoz képest most foglalkozott először.

A vádlott igen érdekes ember, olasz s messzeföldről származott ide közibünk, ahol konfliktusba került a büntetőtörvénykönyvvel. Igazi olasz típus, hevesen védekezik s óvatos, nehogy valami terhelő dolgot valljon. A két ivre terjedő vádirat azt mondja, hogy Giarizzo Salvatore, aki Olaszország Sant Perapott községéből való, építési vállalkozó, — avagy simpreszarión, amint ő magát nevezi egyenesen csak azért jött Magyarországra, hogy itt egy csomó hamis száz és ötszáz lírás bankót elhelyezzen. A vizsgálat adatai szerint Debreczenben kezdte meg Giarizzo a hamis pénzek beváltását a Közgazdasági Bankban, ahol egy 100 lírás bankót váltottak be neki.

Aradon is szerencsét próbált Walfisch Ármin pénzüzetében és sikerült is neki ott négy ötszáz lírást elhelyezni. Aradról Kolozsvárra tette át az élelmes olasz a hadiszállását s a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank fiókjánál 1100 forint értékű olasz bankót váltott be, közte természetesen egy hamis ötszáz lírást.

Ezelőtt egy esztendővel, április ötödikén Nagyváradon is szerencsét próbált Giarizzo. Előbb a Gazdasági és Iparbankot kereste föl, ott azonban nem tudtak vele beszélni. Elment tehát Mihelfi Emil pénzváltó üzletébe és ott is megszabadult egy hamis ötszáz lírástól. — Tovább nem tartotta tanácsosnak Nagyváradon maradni, elment tehát Békés Csabára. Itt azonban rajtaveszett. A takarékpénztárban fölsímtették a hamis pénzt s figyelmeztették Giarizzo-ra a rendőrséget, — amely aztán le is tartóztatta a hamis ötszáz lírások tulajdonosát.

Giarizzo már a vizsgálat folyamán azzal védekezett, hogy nem tudta, miszerint az ötszáz lírások hamisak.

Ugy adta elő a dolgot, hogy Corfuban egy vállalaton 12000 lírát szerzett s azt még ott olasz pénzre váltotta be. — Onnan jött Magyarországra munkát keresni és időnként mikor megszorult, beváltott egy-egy ötszáz lírást. Beismerte, hogy összesen 8 darabot váltott be, de mindég hozzáteszi, hogy a leg jobb hiszemmel járt el s fogalma nem volt arról, hogy bankói hamisak. Azt tagadja, hogy Kolozsvárt is váltott volna be pénzt sőt azt állítja, hogy Kolozsvárt nem is fordult meg soha.

A tárgyalást Nagy Ferencz törvényszéki elnök vezette, szavazóbirák voltak: Máthé György és Böhm Jenő. Jegyző: Vajnovszky

láljunk egy megfelelő kulcsot.

Nem találtunk sehol.

S a remekmű nem mutatta a hónapot, a hetet, a napot, az időjárást, a hold változásait, hanem mint élettelen és értékétől megfosztott darab gép, ott hevert az angol ifjú asztalán.

... Lássá, ilyen sok házasság is. Hiányzik a kulcs, mely megindítja az együttélés komplikált gépezetét. Mert elfelejtette a férfit, vagy nem tudja, hogy más kulcs kell a leány szívéhez és lelkéhez és ismét más az asszonyéhoz.

Sőt — s ez az, mi nagyon fontos, — minden asszony szívéhez más-más szerkezetű kulcs kell. Ami jó az egyiknek, nem jó a másiknak. S ilyen esetben csak egy gyógyszer van: az órának, az asszony szívének gazdát kell cserélni!

De nekem úgy tetszik, hogy ez nem az ön esete. A hiba tán inkább a kulcs alkalmazásában van és ha megengedi, megfogom önnek mondani, hogy hol van a hiba.

Havas Pali erre azt mondta, hogy cseppet sem kíváncsi.

Az asszony, ha megbomlik is, azért mégsem óramű. Volt neki is egy órája, a mely nem akart sehogyan sem járni, míg az asztalhoz nem csapta.

Ekkor megindult, de abban sem volt köszönet, mert egy óra alatt négyszer futott körül a nagymutatója.

A szerelemben a filozófia épp annyit használ, mint az erőszak; ő bizony egy fatkákat sem adna a kierőszakolt, vagy a kifilozofált szerelemért. — Az ügyvéd ur nem akarja őket kibékíteni, hanem adja be a válókeresetet.

Ugy is történt és a törvényszék félév múlva ki is mondta, hogy Pali mehet jobbra, Flóra pedig balra.

Nem tartoznak egymásnak többé semmivel.

III.

Látom az arcodon, hogy majd fölvet a kíváncsiság — mondta nekem Havas Pali, mikor lementem az esküvőjére. Annak az öreg órareperáló ügyvédnek mégis igaza lehetett a maga mekánikus elméletével. — Az a kulcsteoria nem megvetendő, de azért meg mindig nem tudom miben áll. — Halld meg, mi történt — és mond el a véleményed.

Most februárban lementem Lussin-Picolóba egy kis tavaszi levegőre. — Hát azt nem találtam, mert kegyetlen hideg volt, de az első lény, akivel találkoztam, az elvált feleségem volt.

Ugy mentünk el egymás mellett, mint akiknek nagy okuk van egymásra nem ismerni.

Flóra elfordította a fejét, én pedig nem köszöntem neki. — De a mint négy lépéssel tovább mentem, — egyszerre csak megfordultam, és ugyanakkor ő is. — De aztán futottunk is tovább, mint a tetten ért tolvajok.

Pár napig ment ez így és akármint föl is tettem magamban, hogy nem nézek vissza mindig ismétlődött ez a csaknem burleszkbe való jelenet.

Az ötödik napon elhatároztam, hogy másnap reggel elutazom. Futni szégyen, de hasznos.

Az az asszony csodálatosan átalakult, mióta nem láttam. Megérett, mint az őszi barack, mely akkor legédőbb, mikor kínálja magát a gourmandnak. Nem volt már olyan liliumszerű, de azért esküt mertem volna tenni asszonyi lelkének tisztaságára.

Az elutazásomat megelőző éjszakán tűz ütött ki a szomszéd szállóban. Én is ott vol-

tam a mentők között, mert magával sodort régi tűzoltópasszióm.

S amint vizsem a vízzel feltelt vedret a fecskendőnek, egyszerre csak ijedt sikoltást hallok a tejem felett a második emeleten. Asszonyi hang volt és olyan szobából jött, melynek ablakát elborította már kívülről az elharapódzó láng.

Tudod, hogy mint kuszó ritkitom a páromat és nem felt bele tiz másodperc, fenn voltam egy odatámasztott lajtorja csucsán és mind a két öklömmel vertem be az ablakot.

Volt bennem annyi óvatosság, hogy előbb körülcavartam a kezeimet valami rongyfélével, de aztán habozás nélkül beugrottam a szobába.

Ugy látszik jókor jöttem, de elég rosszkor is. A szoba tele volt már füsttel, de az asszony, kit megmenteni jöttem, nem ért még rá arra, hogy vizitáló toalettet csináljon. — Ugy állott előttem, lebontott hajjal, igéző pongyolában, a mint lefekvésre készült.

— Hogy mer ön ide bejönni? — támadt rám lángoló haraggal. Aztán mikor rám ismert és különösen, mikor én ráismerem, fuldokolva hozzátette!

— Különösen pedig, hogyan mert éppen ön idejönni?

Elkaczagtam magamat. Olyan furesza, hogy mikor a háztető ég és én a tűzbe megyek egy ismeretlenért, rátalálok arra a nőre, az egyetlenre, kitől menekülni akarok és ő azt kérdezi tőlem: — hogyan mer éppen ön idejönni?

De ha már itt vagyok, el is végzem azt mire vállalkoztam. Csak nem fogok visszamenni, csak nem fogom azt mondani a lent álló publikumnak:

— Bocsánat, hölgyeim és uraim, nem

Vincze. A vádhatóságot Korn Lajos alügyész a vádlottat Rádl Ödön ügyvéd képviselte.

A délelőttöt a vádlott kihallgatása vette igénybe, s csak délután került sor a nagyszámu tanu kihallgatására Walfisch Ármint, a kolozsvári bank s a nagyvárad Gazdasági és Iparbank tisztviselőit, valamint Mihelfi Emilt is. A tanuk vallomása teljesen megegyezett a fenti tényállással. Késő estig tartott a tanuk kihallgatása s a vád és védbeszédre, valamint az ítélet meghozatalára csak ma kerül a sor.

Éneklő kigyók.

— május 1.

A tenger kigyó helyébe, mely már nagyon lejárt magát, most az éneklő kigyók lépnek.

Frot mérnök egyszer azt meséli a Tempsban, hogy Braziliát különösen Babla tartomány erdeiben nagyon sok a kigyó.

A mérgek fajtákhöz tartozik a Surukulu kigyó, mely csak délután bujik elő a lyukából — vadászni. A Surukulu este, a mikor visszatér fekhelyére, nőstényét, szelid vontatot füttyöléshez hasonló hanggal hívja, mire nőstény szintén így, de kissé élesebb hangon felel.

Frot mérnök, hogy megbizonyosodjék, hogy csakugyan a kigyók énekelnek-e, utána nozta a kigyóhangot s ilyen módon több kigyót csalt oda a tűzhöz, melyek közül az egyik emberét csaknem megmarta.

A boák családjához tartozik a Sukurin kigyó, tudományos nevén hnaconda, mely 10—12 méternyire megnő és egy egész ökröt képes elnyelni.

Ez a szörnyeteg a folyók és tavak fenekén él és farkát egy fagyókér köré fonva sziklára támaszkodva, rohanja meg az állatok, amikor inni jönnek.

menthettem meg azt a hölgyet, mivelhogy ő az én elvált feleségem.

Két lépést tettem feléje, ő meg hármat hátrált. S mivel észrevette eltökélt szándékomat, hogy karjaimba veszem, csaknem magánkivül rám kiáltott:

— Hozzám ne merjen nyulni!

A dacz kerekedett bennem felül. Lefogtam a két karját, ő viaskodott velem. én nem engedtem. S egyszerre megszállott valami rég nem érzett mámor. — Ennek a csodaszép arcnak látása elvette eszemet, ennek a két piros ajáknak közelléte felébresztette bennem a régi szerelmet. Erősen magamhoz szoritottam és a fülébe sugtam.

— Nem bánom, hát vesszünk el együtt De ha már meg kell halni, legalább megcsókollak.

Megcsókoltam. Isten bizony kissé füstös volt a csók íze, mert a szám tele volt az égő ház füstjével.

Egyszerre lehanyatlott a két karja, egyszerre megszűnt az ellenállása. Visszaadta a csókot és csak aztán sugta:

— Én édes jó uram, hát mégis eljöttél értem?

Jószerecsse, hogy kívülről eloltották a lángot, mert bizonyosan bennégtünk volna mind a ketten. És Flóra azt mondta nekem bucsuzáskor:

— Most már kell, hogy újból elvegyen, mert nagyon, de nagyon kompromitált.

... S most, te okos ember, mond meg nekem, mi volt az, a mi megváltoztatta ezt az asszonyt?

— Egy kicsit elgondolkoztam, — aztán így szóltam:

— Azt hiszem az idő, a magány. Lezscedte a rozsdát a kulcsról és már most jól működik az óraszerkezet.

Ez a kigyó, mint Frot beszéli, tompa bögést szokott hallatni. Az indiánok, mielőtt valamely folyón átusznak, utánozzák az óriás kigyó hangját és ha vannak a közelben Sukuriuk, azonnal válaszolnak.

Frot mérnök egy napon át akart kelni a Burahem folyón és mert nem volt olyan embere, aki az óriás kigyó bögését utánozni tudta volna, tegyverét közvetlenül a víztükör felett elsütötte.

Pár pillanattal rá a vízfenekéről tompa, vontatott bögést hallott, mire embereivel együtt gyorsan elmenekült.

Bahia déli részében Frot egy 20—30 czentiméter hosszú gyíkajtát figyelt meg, mely rovarokkal táplálkozik és éjjel nappal énekel.

Frot, amikor ezt a hangot, mely egy fiatal nő nevetéséhez hasonlít, legelőször hallotta, azt hitte, hogy valami madártól ered, megbizott egy indiánt, hogy hozzon neki egy ilyen madarat s az indián nem sokára vissza is jött, de Frot nagy meglepetésére nem madarat, hanem gyíkot hozott.

Frot mérnök ezenfelül még több kigyó és gyíkajtát sorol fel, melyek énekelnek, fűgyűlnek, vagy sikoltanak.

A csók.

— Saját tudóstónktól. —

május 2.

Valaki összeállította, hogy a különböző nemzetek gyermekei mikor csókolóznak. Franciaországban például ezer és ezer csók csattan el a legrovidebb idő alatt. A fivér megcsókolja a nővérét, a férj a feleségét, a barát a barátját.

Angliában ugyanazon család tagjai ritkán csókolják meg egymást. A férfiak pedig sohasem vetemednek csókra — egymás közt.

Skótszágban még tartózkodóbbak az emberek, az anya méltóságán csorbát ejtene, ha felnőtt fiát megcsókolná. Még ha a fiuk benne vannak a gyermekkorban, még akkor is nagyon takarékoskodnak az anyai csókkal.

Az északi országokban különben is a csók csakis a szerelemnek a fegyvere. Általában nem lehet mondani, hogy másutt csak a szerelmesek csókolóznának. Van eset, hogy az udvari etikett előírja a csókot.

A görög trónörökös házassága alkalmával a menyasszonynak nem kevesebb, mint százötven hivatalos csókot kellett osztogatni, Három csókot kapott a király, éppen annyit a királyné, hármat Frigyes császárné, hármat-hármat a dán király és királyné, hármat Vilmos császár, egyet-egyet az összes jelenlevő hercegek és hercegnők.

A csók különben már a politikában is szerepelt.

A devonshiri hercegnő állítólag egy ízben kijelentette, hogy ő mindenkinek egy csókot ad, a ki az ő férjére szavaz. Egy mészáros erre megüzente, hogy e feltétel mellett férjére fog szavazni, a hercegnő beleegyezett s a mészáros megkapta a csókot.

Verdi és a paraszt.

— Saját tudóstónktól. —

május 1.

Sokat nevettek évekkal ezelőtt egy pompás kis történeten, amely Verdi és egy olasz paraszt között esett meg.

A már javakorban levő földművesben

mindig erősebb lett a vágy, hogy egyszer végignézhessen ő is egy Verdi-aperát.

Végre hosszas huzavona után egyszer Milánóba utazott s ott az operaházban végig hallgatta Aidát, amely azonban éppenséggel nem tetszett neki.

Irt is Verdinek másnap levelet, amelyben elmondja, hogy azért a darabért ugyan csak nem volt érdemes Milánóba fáradnia.

A szarkaláb-betűkkel megirt levél végén az öreg paraszt arra kéri az agg zeneszerzőt, hogy térítse meg neki legalább az utiköltséget, meg azt a kiadást, amit vacsorára költött.

Verdi a dolgot tréfás oldalról fogta fel, s az utiköltséget megküldvén az elégedetlen földművesnek, ezt a levelet írta neki:

»Kedves öregem! Sajnálattal értesültem leveléből, hogy önnek Aida nem tetszett. Azt a kérését, hogy térítsem meg az utiköltséget, imé teljesitem. De a vacsora-pénzt nem küldöm meg, mert hisz vacsorálhatott volna otthon is, vagy akár hozhatott volna vacsorát magával hazulról is.

Remélem, hogy más alkalommal egy másik művem jobban tetszik önnpk. Híve: Verdi.«

A kultura áldozatai.

— Saját tudóstónktól. —

május 2.

Valahányszor kataszrófa történik, amely hasonlatos a Griesheimnél történi szerencsét lenséghez, a gondolkodó emberek bizonyos megdöbbenéstől nem zárkozhatnak el. De ez a megdöbbenés csak addig tart, míg egy új kataszrófa nem vonja magára a közfigyelmet. Az időköz, amely az egyik katasztrófát a másiktól elválasztja, sokszor fölötte rövid. S a nagy katasztrófák láttán elfelejtjük s észre nem vesszük a kisebbeket a melyeknél kevés ember élete pusztult el és kevés ember testi épsége szenvedett kárt. A csata tér amelyen ezek a katasztrófák történnek, a kultura csatasíkjá. A régi idők háborui korántsem járt annyi borzalommal, se annyi iszonyattal mint a modern kultur háboruk.

Régi időben, ha kitért a háboru, nem ért az ember élete egy fapulturát sem. Élete testi épsége vagyona a győzőnek kényére-kegyére volt bízva. De béke idején biztonságot élvezett, békés munkáskodása közben az ember elérhette a «kor legvégső határát.» Manapság ritkábbak a pusztító háboruk, élvezük a békét és annak áldásait, de a béke kellő közepében teméntelen megszámlálhatatlan az elesetteknek, az elvérzeteknek a száma.

A magasabb kultura hozta ezt a veszedelmet. A gőz után a vilány következett, a vilány korában pedig mindég újabb és újabb robbanó anyagokkal újabb viágító szereket találnak fel. S ezzel együtt szaporodnak az elesettek. Vonatok összeütkeznek, ki siklanak, gőzkazánok felrobbannak, löporrak táruk, dinamittárnak a levegőbe repülnek itt légszesz robbanás amott benzin vagy petróleum robbanás történik stb. A kik így, ezen az uton elpusztulnak, azok a mi kulturánk nak az áldozatai.

Mily egészen más volt a régi emberek élete! A kézműves műhelyében olyan biztonságban élt, mint a templomban. A polgárt ha az utcán járt, sem villamos kocsi, sem automobil, sem bicikli meg nem riasztotta.

A szobalányoknak és szakácsnéknak a réme a petroleum, a spiritusz sem kísértett. A szelid olajmécses ténye semmi veszedelmekkel sem járt.

Egy szóval a régi jó időkben az ember élete és testi épsége nem volt veszélyeztetve. Ma pedig lép t e n n y o m o n a végpusztulás, vagy legalább is kínos szenvedések fenyegetnek. S áhitva lessük az

időt, amikor valamelyik zseniális feltaláló megvéd bennünket robbanástól, kisiklástól, de ágyu és Manlicher golyóktól is.

NAPI HIREK

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Simonyi István debreczeni kir. törvényszéki telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Uj munkatársunk.** Vadászzy Nándor jónévű hirlapíró társunk mai nappal szerkesztőségünk kötelékébe lépett.

— **Számonkérőszék a megyénél.** E hó 3-án — holnapután — délelőtt számonkérőszéket tartanak a vármegyénél, melyen a múlt évi november 15-étől f. évi április 15-ig beérkezett ügydarabok elintézéséről terjesztik be az egyes hivatalok a jelentést.

— **Sima Ferencz súlyosan beteg.** A szegedi kir. büntető törvényszéken tegnap volt kitzúve a főtárgyalás Sima Ferencz, volt szentesi orsz. képviselő ellen, család bűntette miatt. A vád az, hogy a vagyonbukott Sima elhordatta hazulról az ezüstneműt, mielőtt még a kir. közjegyző a leltározást foganatosította volna. Azonkívül 2400 forintot adott Simának a barátai, hogy csődhitelzőit kifizethesse. A vádlott ezt az összeget nem tette le, hanem saját céljaira fordította. Ez a csőd 1899-ben történt, mikor Sima Ferenczet a képviselőház e miatt a mandátumától megfosztotta. A büntető tanács Kecskeméthy Dániel elnöklésével nem tarthatta meg a főtárgyalást ez ügyben, mert Sima Ferencz Budapestről orvosi bizonyítványt küldött, mely szerint súlyos betegen fekszik. A vádlott távolmaradását mentő írást dr. Nemes egyetemi tanársegéd állította ki, aki megvizsgálta Simát s azt mondja, hogy nagyfokú idegbaja van, vazomotorikás mozgásai (térd-refleksz) rendellenesek, a keze reszket, álmatlanságban szenved s »ha elalszik, álmai kellemetlenek.« A törvényszék az orvosi bizonyítvány alapján elnapolta a főtárgyalást és elrendelte, hogy Simát törvényszéki orvosszakértővel fogja megvizsgáltatni. — Simának különben holnapra is ki van tűzve egy bűnügye, melyben az a vád, hogy egy ügyvéd nevére meghatalmazást hamisított. Természetesen ez a tárgyalás is elmarad.

— **Állandó választmányi ülés.** Holnap e hó 2-án d. e. 9 órakor állandó választmányi ülés tartanak a megyeház tanácstermében gróf Dégenfeld József főispán elnöklése mellett. Az ülésen a május 14-én tartandó közgyűlésen előadandó ügyeket bírálják el.

— **A tartalékosok bevonulása.** Május elsejével kezdetét veszi a tartalékosok bevonulása mi szakadatlanul tart a hadgyakorlatok befejezéséig. A behívó cédulák már szét vannak küldve. A tartalékos tisztek zöme május 1-én vonul be s ölti magára az angyalbőrt huszonnyolc napra.

— **Vilmos császár, mint énekes.** Vilmos császár mindenhez, még az énekhez is ért. A Henrik porosz herceg védnöksége alatt álló bonni férődalegyet nemrég a schamburgi kastélyban néhány kardalt énekelt el a császár előtt. A programot ő maga állította össze. A császár a terraszról nagy tetszéssel hallgatta az énekeket. Az ötödik dal

bejezése után lement a terrasseról s persze — beszédet tartott, a többi közt ezeket mondva: »Uraim, köszönöm önöknek, nagyon szép volt. Már többször volt alkalmam az együletet nagy megelégedéssel hallgatnom s mindannyiszor épültem a szép hangokon és a csodálatos előadási módon. Csodaszép tenorjaik vannak, gratulálok hozzá, ilyesmit csak a Rajna mellékén lehet találni. Hálás lennék az urak iránt, ha az első dalt (»A Rajna mellett« Bruchtól) még egyszer hallhatnám.« E dicséret után még egyszer fölhangzott a dal s a császár a refrain (»o wie wonnig ruht sich's am grünen Rhein«) min dig a dalárokkel énekelte, taktust verve hozzá s nővéreinek, a schamburg lippei hercegének mosolyogva integetett.

— **Virágtolvajok a temetőben.** Czirán öltözött kétes existenciájú hölgyek nem részvételből és kegyelemből járnak a temetőbe, hanem azért, hogy a sírokról virágot lopjanak. Azokat a virágokat, a melyeket a gyászolók szeretteik sírhalmára helyeznek, vagy ültetnek, egy egy őrizetlen pillanatban letépi, ellopják a sírról. Ezek a tolvaj lepkék a lopott virágot többnyire napernyőikbe rejtik el és úgy surrannak a temető kapuján kifelé. A temetőre nem tehet ellenük semmit. — Jó volna, ha a rendőrség egy rendőrt állítana oda s a dolgozó házba bekisértené azokat a cifra pillangókat, a kik a sírok virágait ellopják.

— **Ellopott kerékpár.** Érzékenyen meglapta valami vakmerő tolvaj Dr. Kováts István tanárt. Tegnap délelőtt ugyanis betért egyik fűtőcaj üzletbe, hogy ott egyetmást bevásároljon. Mig aztán ő az üzletbe vásárolt ismeretlen tettes az ajtó elé támasztott 260 korona értékű kerékpárját ellopja. Hogy ki volt a tettes, mindeztideig nem sikerült a rendőrségnek kideríteni. Az ellopott bicikli Styria kerékpárgyár gyártmányu volt s rajta van a cég védjegye is. A rendőrség most az ellopott kerékpár országos körözését rendelte el.

— **Egy királyleány kalandja.** Ugy történt, a mint a mesében meg van írva. A királyleány Eduárd angol király legifjabb hajadon leánya, megünne az ítélt korlátait s udvarhölgyével, Musgrave ladyvel, vasparipára szállott Windsor parkjában, majd a long Walkon kerékpározott. Itt azonban tilos a kerékpározás és a rend éber őre csakhamar rendbe is utasította a kerékpáron száguldó hölgyet. A hercegnő ügyet se vetett az őri kiáltósára, de ez se volt rest s egy szökelléssel Viktória hercegnő kerékpárja mellett terelve, megragadta a gép kormányrudját. A hercegnő sikoltott s lefordult a kerékpárról, úgy, hogy a nyomában kerékpározó udvarhölgy csaknem elgázolta Lady Musgrave halottalványan magyarázta a tulbuzgó őrnök, hogy mit cselekedett, mire a megremült ember térdre borult és rimánkodni kezdett. Viktória hercegnő mosolyogva adta meg az abszolúciót, de egyben figyelmeztette, hogy máskor lehetőleg mellőzze a hasonlót bruttalitást és elégedjék meg azzal, hogy felírja a kerékpározók nevét. E kaland után a hölgyek felültek vasparipájukra és vigan tova kerékpároztak. A park tulsó végén azonban ismét utjukat állta egy termetes rendőr, leszállította az immár engedelmességek kerékpározókat és megkérdezte nevüket.

— Neve ?

— Viktória !

— Micsoda Viktória és mi a foglalkozása ?

▲ hercegnő kacagva felelt :

— Eduárd angol király leánya vagyok !

A rendőr elhült és szégyenkezve elsomolygott, de Viktória utána kiáltott :

— Ne busuljon barátom és teljesítse mások is kötelességét.

— **Olcsó utazás.** A takarékoság erény, vallja manapság minden ember, az erény gyakorlandó minden uton, módon s eszközzel, teszi hozzá Horvát József gazda. Ezt állítja élte céljának vezérelvül. Tegnap is, hogy felült a vonatra, takarékoságból, — elmulasztotta a jegyváltást. Debreczenig csak eljött minden akadály nélkül, itt azonban tudomására jött takarékosága a kalauznak s nemcsak hogy leszállították a vonatról, hanem még duplán is megfizették az uti költséget. Keserű arcczal panaszkodott az állomáson a rendőrnek, — hogy ő csak az erényt gyakorolta, mégis megbüntették.

— **Krivány könyvelője.** Azok közül a figyelmi ügyek közül, a melyet Krivány János sikkasztásával kapcsolatosan az acad. megyei gyámpénztárnál megindították most fejezték be az utolsó. Ez a figyelmi vizsgálat Hana csek Béla megyei gyámpénztári könyvelő ellen folyt, és nemkevesebb, mint harmincz négy hónapig tartott ami eléggé szép rekord a figyelmi vizsgálatok történetében. A vizsgálat azzal végződött, hogy a közigazgatási figyelmi bizottság Hanacséket a Krivány sikkasztásainak kiderülése előtt mindössze néhány hónappal került az árwapénztárba, s módjában sem volt a szigorú ellenőrzés, kétszázkorona pénzbírságra ítélte s egyúttal kimondta, hogy visszahelyezendő az állásába. Ezt az ítéletet hagyta most jóvá a belügyminiszter is, s a meghurczolt könyvelő május elsajén már ismét átveszi hivatalát.

— **Az orosz zavargások** még egyre tartanak. A legutóbbi napokban különösen Jekaterinoszlovban volt nagyobb fajta utczi zendülés, amelyet azonban a városi hatóság gyors intézkedésével csakhamar elfojtott. Sokkal komolyabb zavargások voltak Taganrogban, ahol a zendülők nyílt utcán a békes járó kezőket inzultálták, a rendőrség embereit elfogták és tehetetlenné tették, a nyilvános épületek, üzletek ablakait beverték és féktelen dühükben még a vásári sátrakat és a komédiások bódéit is elpusztították. Miután a város belsejében kitombolták magukat, kiementek a temetőbe és a sírokat feltörték. A kereczeket letördelték és a virágokat összetaposták. A megvadult tömeg ezután petardákat és tűzkigyókat dobált a processió soraik közé, úgy, hogy a processióban résztvevők rémülten futottak szét.

— **Hány ujság van a világon.** Egy angol folyóirat statisztikát közöl a világ összes lapjairól. A statisztika szerint a föld összes lapjainak száma ötvenezer. Érdekes megemlíteni, hogy a világ legrégebbi ujsága a Pekingi Ujság, mely hétszázötven év óta szakadatlanul megjelenik, — úgy látszik a boxerláadás óta igen sok nehézséggel küzd. Ez izgalmas napokból már csak igen kevés példány van a nevezett ujságnak, mert a boxerek igyekeztek mindazokat a nyomtatványokat, melyek ő ellenük irattak, megsemmisíteni, sőt még a arra is vetemendtek, hogy a nyomdatu lajdosokat is, ha kezük ügyébe kerültek, lefejezték. — Ennek folytán a Pekingi Ujságot egy ideig titokban állították elő a császári udvar szökése után megjelenését beszüntették, utóbb azonban újból megjelent. E régi kínai ujságot 1130-ban alapította a Sung-dinasztia.

— **Zenélő tentatartó.** A Csapó-utczi zálogházba beállít tegnap egy hordár és egy rozsdás tentatartót kínál, hogy adjanak neki arra 10 korona kölcsönt. A becsülő nézi a tentatartót, de semmi olyat nem talált rajta a mire 10 korona kölcsönt adhatva.

— Hja kérem ehhez ön nem ért, nem tudja, hogy mily nagy értéke van ennek a tárgynak. — És vészi a tentatartót, csavar

egyedül rajta, hát egyszer csak elkezd zenélni.
Még pedig a bécsi-vezért.

— No kérem, tetszik most látni, hogy milyen egyszerű dolog ez?

— Szép-szép kérem, csak hogy itt a hangra mit sem adunk.

A hordár lenézte a profán embert és méltatlankodva távozott.

— **Draga királyné lebetegedését** 10—14 nap alatt várják. A várva-várt öröndetes császári esemény alkalmából dr. Snegirjew orosz orvos és Párisból dr. Coulet és assistense dr. Marguet Belgrádba érkeztek. Egy bécsi orvost is felkértek, hogy esetleges távirati értesítésre azonnal Belgrádba utazhassék.

— **Blaha Lujza emléknapja.** Május hetedikén lesz éppen harmincz esztendeje, hogy a magyar színművészet legragyogóbb csillaga, Blaha Lujza először tűnt fel a Nemzeti Színházban. Akkor lépett fel először ott, mint szerződött tag a Tündérlak Magyarhonban című kétfelvonásos vígjátékban. 1901 május hetedikén pedig ugyanabban a szerepben lép fel ismét, mint a Nemzeti Színház örökös tagja. Emlékezetes nap lesz ez nemcsak Blaha Lujzára, hanem a magyar színművészetre is, melyre nézve az az idő, mely a két dátum közt fekszik, a legszebb diadalok fényes sora volt.

— **Mérénylet egy tanítóné ellen.** Deák Gyula gyirati földbirtokos tanító fia, a ki jelenleg állás nélkül, otthon van szüleinél, bele szeretett a község egyik fiatal tanítónőjébe, Olcsvai Etelkába. Deák előbb szerelmi vallomásaival ostromolta a kisasszonyt s mikor látta, hogy ennek nincs fogantatja, házasságot ígért, de ezt is visszautasította a kisasszony. Ez a körülmény végképp elkeserítette Deákot, a ki e miatt öngyilkossági tervvel foglalkozott. A múlt héten revolvert vásárolt. Tegnap előtt délután Olcsvai kisasszony más két barátjánál és Bin Mihály tanítóval sétára indultak a szőlők közé. Deák észrevette a kirándulókat, utánuk ment és hozzájuk csatlakozott. A mint a társaság a szőlők közt barangolt, Deák hátra maradt Olcsvai kisasszonnyal s újra kérlelni kezdte, hogy legyen felesége. A kisasszony ekkor is tagadó választ adott, mire Deák revolvert rántott elő s azzal a kiáltással: »Akkor mind a ketten meghalunk«, rásütötte a fegyvert a leányra, a kit a golyó szívében talált. A társaság többi tagjai csak 15—20 lépésre voltak a mérénylettől; rögtön visszafordultak és Bán tanító rávette magát a gyilkosra, ki már ekkor önmagát is mellbe lökte. Olcsvai tanítónőt halva szállították haza. Deák még él s valószínűleg életben is marad. — A vizsgálóbíró már tegnap a helyszínére érkezett, hogy a hivatalos bonczolást megejtse.

— **Őskori lelet.** A siklósi határban levő Csukma nevű dűlőben kőbányafejtés közben igen érdekes őskori leletek bukkantak. A lösz rétegben vagyis az őskori iszaphoz mammutmaradványokat találtak. Két hatalmas agyar és egy lábcsőr került felszínre az iszaphál. Remélik, hogy a mammut többi részeit is megtalálják.

— **Leégett istálló.** Tűz ütött ki tegnap előtt éjjel — mint csagei levelezőnk írja — Kertész Pál ottani vagyonos gazdaember tanyáján. A tűz az istálló mellett levő szalmaboglyában keletkezett s az égő szalma csak hamar lángra lobbantotta az istálló zsinde-

tetejét. A házbeliek csak akkor vették észre a tüzet, mikor már a tető javában égett s így történt, hogy az istállóban levő lovakat nem tudták az égő épületből idejekorán kihozni s három igásló a pusztító elem áldozatául esett. A kár körülbelül 2000 korona, melynek jórésze azonban megtérül, mert a leégett épület biztosítva volt. A tűz az istálló mögé öntött perjéből keletkezett.

— **Csendőrség Bagamérban.** Panaiotti csendőrezredes Bagamérban 4 főből álló csendőrkülönményt állított föl. A csendőrség föllállítását az utóbbi időben Bagamérban és vidékén gyakran előforduló bűnesetek tették szükségessé. Az új csendőrkülönmény május 1-én kezdte meg a működését.

— **Nemesszivű emberbarát.** Ritka mai nap, mint a fehér holló, az oly hivatalnok, ki nemcsak kötelességből, hanem lelke nemesebb ösztönzéséből teljesíti hivatását. A nagybörzész megtartja hivatalos óráit s azonnal nem törődik a hivatalos állásával járó egyéb kötelességekkel. A büro dominál, ott hivatalnoknak érzi magát, kívül az életben pedig egyéb dolgokkal törődik. Jóleső érzéssel jelezzük, hogy Fauszt Elek pénzügyigazgató, ki mióta városunkban van közszerepetnek örvend, nemcsak hivatalnok tud lenni, hanem lelkes emberbarát is. A nagylelkű pénzügyigazgató ugyanis kiment az Olajútba s saját szemével meggyőződött az ott lakó családok nyomorúságáról. Látott is a szegénységből annyit, hogy a szíve megesejt rajta s leírta a szegénysorsu emberek adóját. E tetteért bizonyára nem fog érdemkeresetet kapni, de sokkal szebb emléket emelt ennél a sors által sújtott emberek szívében. Éljen sokáig a nemes keblű emberbarát! Bár követnék példáját igen sokan. Az ilyen emberies eljárással lehetne elejét venni e buján termő vad szociálmusnak.

— **Anyasági tanfolyam.** Óranban, Franciaország afrikai gyarmatán tanfolyamot nyitottak az anyai kötelemek és teendők tanítására. A tanfolyamra csak férjes nők és anyák iratkozhatnak be, de egy agiri leánynevelő intézetben kísérletet tettek, hogy nem lehetne-e a gyermekápolásban már a leányokat is gyakorolni és kioktatni. E célra babákat szereztek be és az intézet növendékei most minden héten egyszer azzal foglalkoznak, hogy a babákat mosdatják, fürdetik, öltöztetik. A kis bakfis leányok így játszva sajátítják el azt, amikor egykor oly nagy szükségük lehet, hogy ha egykoron férjhez mennek és bekopoktat a házhoz a golya, értsék a módját annak, hogyan kell a kis eleven ajándékkal bánni.

— **Színészből korcsmáros.** Kolozsvárról írja tudósítónk: Csak nem régeből mondott bucsut a közönségnek a kolozsvári színház egyik komikus színésze, a ki a színpadon úgy mint az életben egyaránt kedvelté tette magát derűs humorával s különös min fíradhatatlan mulató volt ismeretes. E jó ur meg ott időzik Kolozsvárt és a színpad hiányában buzgó látogatója a borméréseknak, a hol reggeltől estig (vagy estétől reggelig) el tud kvaterkázni. Es most, mint haljuk, egy sikeres ügyletet kötött. — kibérelte a Reitterkert néven ismeretes nyári mulatóhelyet. Ott fogja, a zöldelő lombok között, legközelebb tanyáját felütni, s a közönség miközben vígan hajtogatja a sörös krigliket és görgeti a kugligolyókat, bizonyára teljes meglepéssel fog éljenezni és tapsolni a színészből korcsmárossá átvedlett házi gazdának: Krasznay Andornak, a kihez egykori színészkollegái is — azt hisszük — gyakorta elfognak látogatni.

— **Hasznos állatok és madarak védelme.** A földművelési miniszter utmutatást készített a községi előljáróságok részére, amelyben részletesen felsorolja a védelemben részesítendő állatokat s a kártékony rovarokat és férgeket pusztító madarakat. Eme mutató egy példány a községi előljáróságokkal való közlés végett tegnap érkezett meg a vármegye alispáni hivatalához.

— **A dohánykertészek törvénye.** A hivatalos lap holnapi száma közli Darányi földművelési miniszternek rendeletét a dohánykertészekről szóló 1900. évi XXXIX. tv.-cikk életbeléptetéséről.

A rendelet szerint a törvény május hónap 15-én lép életbe. Átmeneti intézkedésként megállapítja a miniszter, hogy a törvény életbeléptének napja előtt ez évről kötött szerződések érvényesek s hogy az e napon tényleg folyamatban lévő vitás ügyeket még a régi szabályok szerint kell elintézni. Az új törvény végrehajtása tekintetében jobbaként az 1898. évi H. t. cz. végrehajtására vonatkozó szabályok alkalmazandók. Az új intézkedések közül kiemelendők tartjuk azt, hogy ha a termelő a törvény által megállapított munkásvédelmi szabályokat ismételtelen megszegi, a hatóság hivatalból köteles a földművelési miniszterhez felterjesztést intézni, hogy a termelési engedelem az ilyen termelőtől megvonassék. A munkásvédelmi szabályok közül különös figyelmet érdemel a következő intézkedés: 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtják azt a termelőt vagy megbízottját, a ki a dohány kertészeknek a dohány miveltésére szánt területen haszonbérbe, részes művelésre használatra átengedett ingatlanáért a szokásos ellenszolgáltatásnál aránytalanul nagyobbat köt ki, vagy a ki kertészétől oly terhes ellenszolgáltatást követel, — melyek ennek anyagi romlását okoznak.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza	» májusra	7.58
»	» októberre	7.72
Rozs	1901. októberre	6.72
Zab	1901. októberre	5.60
Tengeri	1901. májusra	5.34
»	» júliusra	5.40

Rege az ujjvilágból.

május I.

Amerikai lapok egy csodálatos ember történetét beszélnek el, aki negyvenöt évi távollét után fog május 22-én Európába visszaérkezni.

A csodálatos ember különös történetét a következő: 1856. május 22-én Németországban a salzwedeli negyedik számú dzsidásereg gyakorlata közbe rémes eset történt. Egy gróf Larisch nevű fiatal dzsidás hadnagy leiszúrta a saját őrnagyát gróf Ponitzát:

Az esetnek az volt az előzménye, hogy a hadnagy és az őrnagy ugyanazt a hölgyet szerették, de a hölgy a hadnagyot részesítette előnyben.

Gróf Larisch és Gróf Ponitz összeszóltak a gyakorlótéren és gróf Larisch kardot rántva leiszúrta az őrnagyot. A zűrzavarban gróf Larisch elment, szerezésén átjutott a határon és Calaison keresztül Amerikába utazott. New Orleansban egy vendéglőben szolgálatot látott, később egy óráshoz szegődött ahol megtanulta az órásmesterséget.

Amerikában kitört a háború és gróf Larisch

rich aki az Ujvilágban a Heinecke nevet vette föl, beállt katonának. Gróf Larich azaz Heinecke parancsnoka lett a bátorságukról híres louisianai tigriseknek, a háboru legvitézesebb lovaskatonáinak és több sebet kapott.

A háboru után órásboltot nyitott New Yorkban feleségül vette egyik bajtársa leányát, Vogel Annát, akitől öt gyermeke született.

Néha elfogta a honvágy haza szeretett volna menni Németországba, de még nem telt le a negyvenöt esztendő, mely után haza mehetett volna. Negyvenöt esztendei száműzetésre ítélte ugyanis in contumaciam a hadi törvényszék.

Gróf Larich mint egyszerű amerikai polgár élt New Yorkban és várta a száműzetés leteltét. A negyvenöt esztendő az idén jár le és ő május 22 én Angolország Southampton nevű városában fog először annyi idő után Európá földjére lépni. Most hatvanhét éves.

Junius 14 én egykori ezredének mostani parancsnokánál fog jelentkezni és később a német császárhoz megy audienciára.

Negyvenöt évi távolléte alatt vagyona erősen megnövekedett és amint Berlinbe érkezik, az Angol Bank tizenkét millió forintból szöke csekket fog neki átadni. Így irnak az amerikai lapok.

Sok minden történt már a világon tehát az sincs kizárva, hogy valaki olyan hűségesen megvárja a negyvenöt esztendőt, míg haza térhet.

De már az különösen hangzik, hogy gróf Larich birtokai távollétükben olyan jól viselkedtek magukat, hogy az Angol Bank most tizen két millió forintot adhat át gróf Larichnak.

Különfélék.

× A csodák hazája. Az El Correo de Sonora című mexikói ujság a következőkben sorolja fel Mexikó természetalkotta csodáit:

Mienk a legmagasabb hegy Amerikában: a Popocatepetl; a legmélyebb árka Valenciában, legdusabb ezüstere a guanajuatói hegyvidéken; a legöblösebb és legfuresább alakulása barlag Caacahaumilpában és Villa Garcában; Tollon az észak amerikai kontinens legrégibb városa; az ujvilág legrégibb üzleti vállalkozása: a kétszázötven esztendő Abadenoi könyvkereskedés; a gunxelopei zarandoklőhely mely Lourdes dal vetekedik; a mexikói nép egy töredéke, mely, mint Európában a baskok annyira különböznek a többi néptörzsektől; továbbá a Santa Mária del Tule, Amerika legmagasabb fája; végül pedig a Jorullo hegy csauca a föld legujabb tűzhányója.

+ Zöld kő a tordai hasadéknál. A tordai hasadék közelében egy sziklát találtak, melynek kőve kemény, mint a svéd gránit fagynak, melegnek, esőnek behatása alatt nem reped, nem mállik, nem porlik szóval egyike a legtartósabb kőeknek, mely minden időjárásnak épp úgy ellenáll, mint a legtartósabb márvány. Ez a kő csiszolva gyönyörű tengerzöld színű, olyan mint a legszebb ékkő. A kőnek kitermelése és szállítása nem jár nehézséggel és ez az anyagot építési célokra olcsóvá teszi. A követ fel akarják ajánlani arra, hogy abból építsék a Mátyás szobor talapzatának legalább egy részét.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népeletről —

53

Írta: Szini Péter.
XXI.

Nem várt vendég.

Bevezette a szomszéd szobába s egy ruhaszekrényből ruhát adott neki, hogy öltözzék át.

Kévs idő múlva ki sem ismert volna reá a csavargó Veresfalvira.

Szép sujtásos dolmány, feszes, fekete magyar nadrág, krinolin száru csizma volt rajta.

Göndörhaját rendbehozta, szép szakállát kikévelte s mint elegáns gavallér jelent meg ismét a mulató szobában.

Csinos, csudatermetű férfi volt s megnyerő külsejéről nem is gyaníthatta volna senki, — hogy milyen iszonyu lélek lakik benne.

A jelenlevők erősen megbámulták. — Még Kuvik Kata is ott feledte rajta tekintetét.

A nótárius engedelmet kért tőle az akaratlan sértésért s csakhamar megitta vele a pertu poharat a kántorral együtt.

Veresfalvi cseppet sem zsenirozta magát s csakhamar ő lett éltető lelke a társaságnak.

Úgyet sem vetett Makkosra többé. Töltötte a bort és ivott. Ette a jó csörögét, nem csekély boszuságára a kántornénak, ki valami csavargót látott benne.

— Mikor aztán jól tele ette, itta magát, felugrott az asztal mellől s nagyot rikoltva ütögette a krinolin száru csizmát.

Odakiáltott a cigánynak, hogy melyik dalt hedegülje s tánczolt a közepén kitörő kedvvel.

A sarokban ülő Kuvik Katára rögtön ráismert a Gulyás Miska leírása után. Odament hozzá s telkérte egy tánczra.

Olyan kedve kerekedett a szabadult rabnak, mintha schasem érzett volna semmi szenvedést. Kuvik Katának bizony nem lehetett panasa reá. — Ugy megforgatta tánc közben, hogy még a kontya is lehullott fejéről.

— Ejh, haj, csuhaj, — kiáltotta lelkesülten. — Ha ez mindig így lenne! Hipip hupp! Beh jó nap! Részeg vagyok, mint a csap!

— Azt szeretném, ha örült lennél, vagy az ördög elvinne! — gondolta reá Makkos. — Hogy a manóba tudtal ide tekergetni! — Csak azt hittem már, hogy elpusztultál valahol!

Az meg rá sem hederített. Ugy viselte magát, mintha ő lenne a házigazda. Töltötte a bort egyre.

— Igyunk, jegyző ur! Hát maga hol kó dorog, kántor ur? ... Ide csak ni! ... Mondja csak, — hogy hogy is megyen az a nóta! ...

S rá kezdte torkaszakadtából ordítani!

Száraz kut a gégem csapja,
Süti a szomjuság napja.
Még meggyul, — még meggyul,
Ha rá borsó nem hull!

A nótáriusnak oly kedve telt benne, hogy összeölelgette.

— Hej, nincs ilyen két mulató cimboratalán a világon sem több! — mondá!

— Mit? ... Mért busuljunk? ... Az a miénk, a mit lenyelünk! ... Hogy is mondja csak a nóta:

Üsse kő a terhes gondot,
Kik busulnak, mind bolondok!

Kit a bunak fulánkja bánt
Borba ölje bubánatát. Ugy bizony!

— Hehehe! kacagott fel a kántor. — Ez már aztán igazi beszéd. Veresfalvi még tovább folytatta, nem csekély boszuságára Makkos Lászlónak

A hátadra tesznek egyszer!

Nyughelyet a sirban lelsz fel,

Ott felkoppan majd az állandó!

Többé jó bort nem találhat. Nem bizony!

— Tyuhaj, eszem az istened, mintha csak a lelkemből olvasnád ki! — rogyott keblére a nótárius.

Azután fujták együtt. Majd körbe álltak s úgy dalolták. Makkost is oda kényszerítették maguk mellé.

Azután megint megszólalt a zene. Veresfalvi ismét táncba vitte Kuvik Katát s tánczoltatta egész éjen át.

A menyecske felette nagyravette e meg tiszteltetést. Önelégülten mosolygott és titkon öült, hogy ugy elbűvölte azt az idegen urat, ki lsten tudja: mily nagy gazdasággal bír.

Hátha még belebolondul és elveszi feleségül? Mily nagyszerű volna, ha különb asszonyoság lenne belőle, mint Makkos Lászlóné?! ...

Már a hajnal is pirulni kezdett, mire a nevezetes keresztelőnek vége lön. — Jegyző uram alig hogy fel tudott kászolódni a székére a kántorral együtt, annyira telve volt jó itallal a belső világossága.

— Hajts, no! — Mordult fel, midőn végre elegyengette magát az ülésben.

Gulyás Miska egyet csettintett az ostorával — és elrobogott a szekér Csorbád felé.

(Folyt. köv.)

Helyi piaci árak

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1901. év április hó 29—30-án, meg tartott heti vásárcsok:

Buza	— 15 kor.	20 fill	— 15 kor	— fill
Kétszer.	— 13 »	40 »	— 13 »	20 »
Rozs	— 13 »	60 »	— 13 »	70 »
Árpa	— 11 »	— »	— 10 »	80 »
Zab	— 12 »	60 »	— 12 »	40 »
Tengeri	— 11 »	40 »	— 11 »	20 »
Köles	— 11 »	— »	— 11 »	80 »
Szalonna sós	100 kg.	84 kor.	»	86 kor.
» » uj	» »	80 »	»	— »
Háj	» »	96 »	»	100 »
Zsir	» »	112 »	»	120 »
Kihasított sertés	» »	70 »	»	72 »
Sertés hus	» »	— »	»	— »
Széna	— 100 kg.	5 kor.	20 fill.	5 k.
» II. rendű	» »	4 »	40 »	4 » 20
Ló felhajtató	— — — —	— — — —	— — — —	734 drb.
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	453 »
Szarvasmarha felh.	— — — —	— — — —	— — — —	65 »
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	336 »
Sertés felhajtató	— — — —	— — — —	— — — —	1395 »
Elkelt	— — — —	— — — —	— — — —	1024 »

Anyák! Mielőtt

gyermekkosit vennének, nézék meg tizletemet vagy legalább hozassanak maguknak képekkel dusan ellátott ingyen és bérmentve küldendő árlapot új, higiénikus, fekvésre vagy ülésre igazítható, szétszedhető koscsajmáról. Legnagyobb tisztaság! Kiváló elegancia!

Baumann L. és kir szabádalómtulajdonos.

Wien, VI/2., Pillergasse 6.

Értékiesen utánzatok megvásárlásától tartózkodni tessék; csak az a valódi, melyen az írt látatató védjegy a kocsis tenkébe van beuonva.

Bérekocsik díjszabályzata.

	5. sz. lova	6. sz. lova
I. Napszáma.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	8	30
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	40
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	80
1 órára	60	120
Egy egész órára	80	160
Minden következő órára	40	80
Az utolsó órára túl félórára v. kevesebb időre	20	40
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszatérmenet nélkül a város körülményein belül	50	100
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végintézkedés a temetőben történik, a temetőbe ki és vissza	2	30
A kórháztól az ennesen a temetőbe ki és vissza	1	6
A kórházba menet	1	20
A kórházról jövet	1	20
Három vasúti indóház vagy raktházhoz nap pal menet vagy jövet kézi táskával	1	50
Megjel	1	80
A kocsi mellé elhelyezett minden darab zsálya után külön 10 krajczár díj jár.	1	40
A kocsilyakozó, vagy csónakázó tóhoz, csuhorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	1	50
Menet és visszajövet egy órai várakozással nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	1	60
Menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Élő barom- és lovasartásra oda és vissza egy órai várakozással	1	40
Minden következő órára	1	90
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	1	80
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	1	80
Órára.	1	80

(Neustein fülöp ERZSEBET labdacsoi.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők mentek minden artalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekeknek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

ÓVÁS! Utánzóktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Válassza csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényeszkéleg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszerháza

Wien, Plankengasse. 8.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mihályi István, és Füleki Pál gyógyszerházaiban.

Cs. és kir.

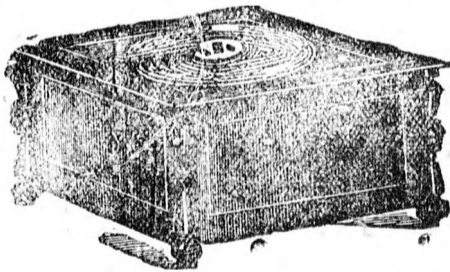

udv. hangszergyár.

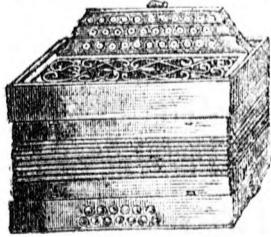
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 ft 50, a kóták darabja 25 kr.

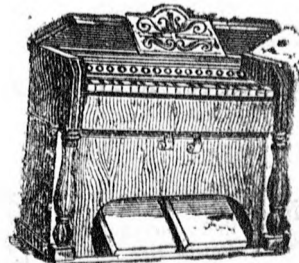
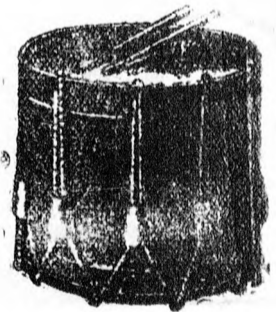

Kitűnő hangu harmonikák 3 ftrtól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 ftr.

Zongora-termék:

Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Iskolai hegedűk.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, szitarák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetők, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglátóknak zenélő automaták.

Eladó szőlő vészszó.
 Eladó martinkai borszőllő vessző
 1000 drb. 8 korona.
 100 drb. 1 korona.
 Értekezhetni özv. **Dobschorb Józsefnél** Csapó-u. 9 sz. a.

Kunz József és Társa
 cégénnél, kistemplombazár
 A legújabb
női ruhaszövetek
 selyem áruk mosó kelmék

nagy választékban
igen jutányos áron
 szerezhetők be.
 Maradékok és kiselejtett **ARUK**
rendkívüli leszállított áron
 adatnak el.

S TOÓSZ

eleórángu klimatikus gyógytely hi-
 degvízgyógyfürdő
 (A Bauj-Tornamegye)
 fekszik 670 m. a tenger színe felet
 tnyás tenyvesek között, a szelek
 ellen teljesen védett völgyben Kli-
 mája enyhe, levegője tökéletesen
 pormentes, sétányai gondozottak,
 ivóvíze páratlan és tavaszi meg-
 őrszi időjárása kellemes. Az érszerű hidegvíz
 gyógymod. villanyozás maszáge és tejgyógy mód
 Czirifusz Desző dr. egészségügyi tanácsos (ki-
 télen San-Ren oban gyakorló orvos) főfelügye-
 lere alatt alkalmaztatnak. A szobrák igen
 mérsékelték. Az ellátás kitűnő és olcsó. Az
 elő és utóidény alatt jelentékeny árleengedés.
Fürdőevad; május 15-től szeptember 15-ig.
 Posta telefn helyben. Utolsó vasuti álló
 más Meczenzf. Kimerítő prospektust kívá-
 natra bérmentesen küldünk.
A fürdőigazgatóság.

**M.K. EGYETEM
 UECYTANI INTÉZETE**
**A
 KRISTÁLY**
 SZT LUKÁCSFÜRDŐ
 HECYFORRÁS
 ICENBISZT
 BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ
 FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
 VENDÉCLOKBE
 ÉS MINDEN VASUTI
 ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

"Több száz orvos által ajánlva kiváló"
 A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz
 Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és
 vendéglőben.

Dr. Kriegl József orvos
 valódi angol
Bőrápoló kenőse és Borax szappanja
 ment minden tiltott
 káros hatású és deas
 ticus anyagoktól a
 legjobb szar minden
 nemű bőrbetegségek
 ellen egy tégely ke-
 nős egy borax
 szappannal együtt
Before After.
 — 3 kor 30 fillér —
 előleges beküldése után.
 Chief office 48 Brixton Road London S W.
 az utalvány címezendő.
 Thierry A gyógyszerész Balsam gyárába.
 Pregrada Rohitsch
 Nagybani előrusítóknak kedvezmény, 4.

1.000.000
 KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE
 az 50,000 nyeremény
 A legnagyobb nyeremény megszereléséért
 esetben:

1.000,000 korona
 A nyeremények részletes beosztása a következő:

Év	Kézpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1	Jutalom	600000
1	1	nyer. á	400000
1	1	" "	200000
2	2	" "	100000
1	1	" "	90000
1	1	" "	80000
1	1	" "	70000
2	2	" "	60000
1	1	" "	40000
5	5	" "	30000
1	1	" "	25000
7	7	" "	20000
3	3	" "	15000
31	31	" "	10000
67	67	" "	5000
3	3	" "	3000
432	432	" "	2000
763	763	" "	1000
1238	1238	" "	500
90	90	" "	300
31700	31700	" "	200
3900	3900	" "	170
4900	4900	" "	130
50	50	" "	100
3900	3900	" "	80
2900	2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összegben		13.160,000

**Kiváló szerencse
 TÖRÖK-nél.**
 Nagyon sokan szerencsések lettek általunk
 Öt millió koronánál többet nyertek rá-
 lunk nagyrabcsúlt vevőink.
 Az egész világ legesélyesebb sorsjátéka a
 mi m. kir. szab. osztályosorsjátékunk, mely
 mindenkor új tételt veszti.
100,000 sorsjegyre 50,000
PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az
 összes sorsjegyek fele nyer a n ellekelt szor-
 lási jegyzék kimutatása szerint.
 5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió
 100.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsol-
 nak ki. Az egész vállalat állami felügyelet
 alatt áll.
 Az I-és osztály eredeti sorsjegyeinek terv
 szerű betéjei a következők:
 egy nyolczad (1/8) fit — 75 vagyis 1.50 korona
 egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
 egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
 egy egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utárvétellel vagy a pénz be-
 küldése ellenében küldjük szét. Hivatalos terv
 zet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk tel n
 tettel arra, hogy a nyereményhúzókat már május
 hó 22 és 23-én lesznek szonnal, de legkésőbb
f. év május hó 22-ig
 bizalommal hozzánk küldeni.
Török A. és Társa
BANKHÁZ
Budapest,
 Hazánk legnagyobb detail osztályosorsjáték üzlete.
 Fő árú udánk osztályosorsjáték osztályai:
 1. Váci-körút 4.
 2. Múzeum-körút II.
 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. és TÁRSA bankház Budapest.
 Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sors-
 jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.
 Az összeget _____ korona összegben { utárvételezni kérem
 posta utalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törleud
 mellékel. bankj.-ben bélyegben

Pontos cím